

Maatalousympäristöjen ekosysteemipalvelut: kysyntä, tarjonta ja politiikkaohjaus

Eija Pouta, Luke
Emmi Haltia, PTT

Luke: Annika Tienhaara, Heini Ahtiainen, Janne Artell, Terho Hyvönen, Antti Miettinen,
Kauko Koikkalainen

PTT: Kyösti Arovuori, Matleena Kniivilä, Heini Lehtosalo

MATO-tutkimusohjelman 2. vuosiseminaari Säätötalolla 7.2.2018

Ekosysteemipalvelut

- erilaisia luonnon palveluja ja tuotteita, jotka tukevat ihmisen olemassaoloa ja hyvinvointia
- aineellisia ja aineettomia
- sekä markkinoilla vaihdettavia tuotteita että markkinattomia palveluita

MAAESP-hankkeessa

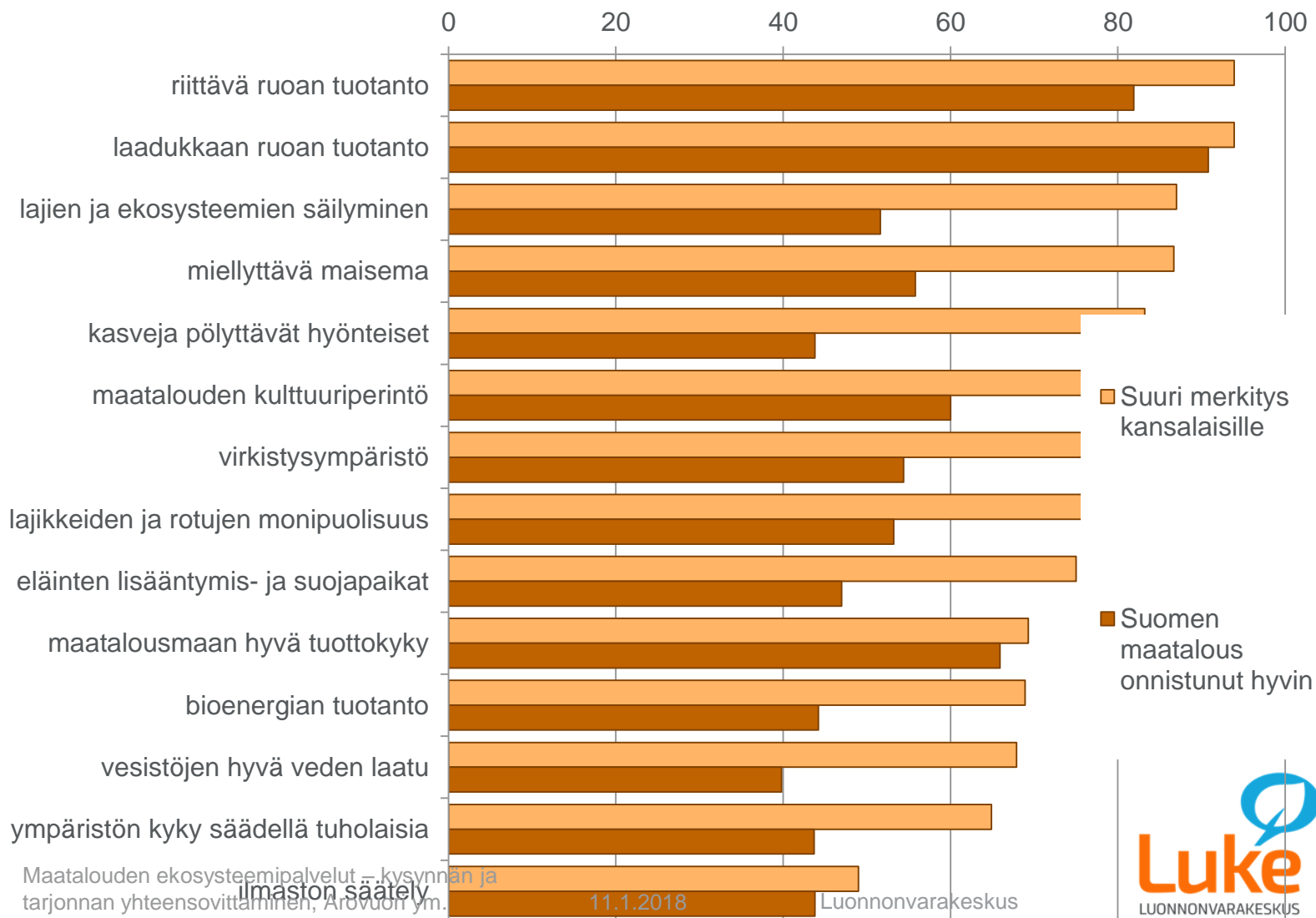
- tuotetaan tietoa maaseudun ekosysteemipalveluiden **kysynnästä** ja niiden **arvosta**
- arvioidaan maanomistajien **halukkuutta** tärkeiksi arvioitujen ekosysteemipalvelujen **tuotantoon**
- tuotetaan visioita ekosysteemipalvelut huomioon ottavan **maatalouspolitiikan kehittämiseen**

Toteutus

- Kuluttajakysely: N=2066, vastausprosentti 25%
- Tuottajakysely: N= 1200, vastausprosentti 12 %
- Asiantuntijatyöpaja
- Tutkijoiden synteesi

Ekosysteemipalvelut: kuluttajien näkemys

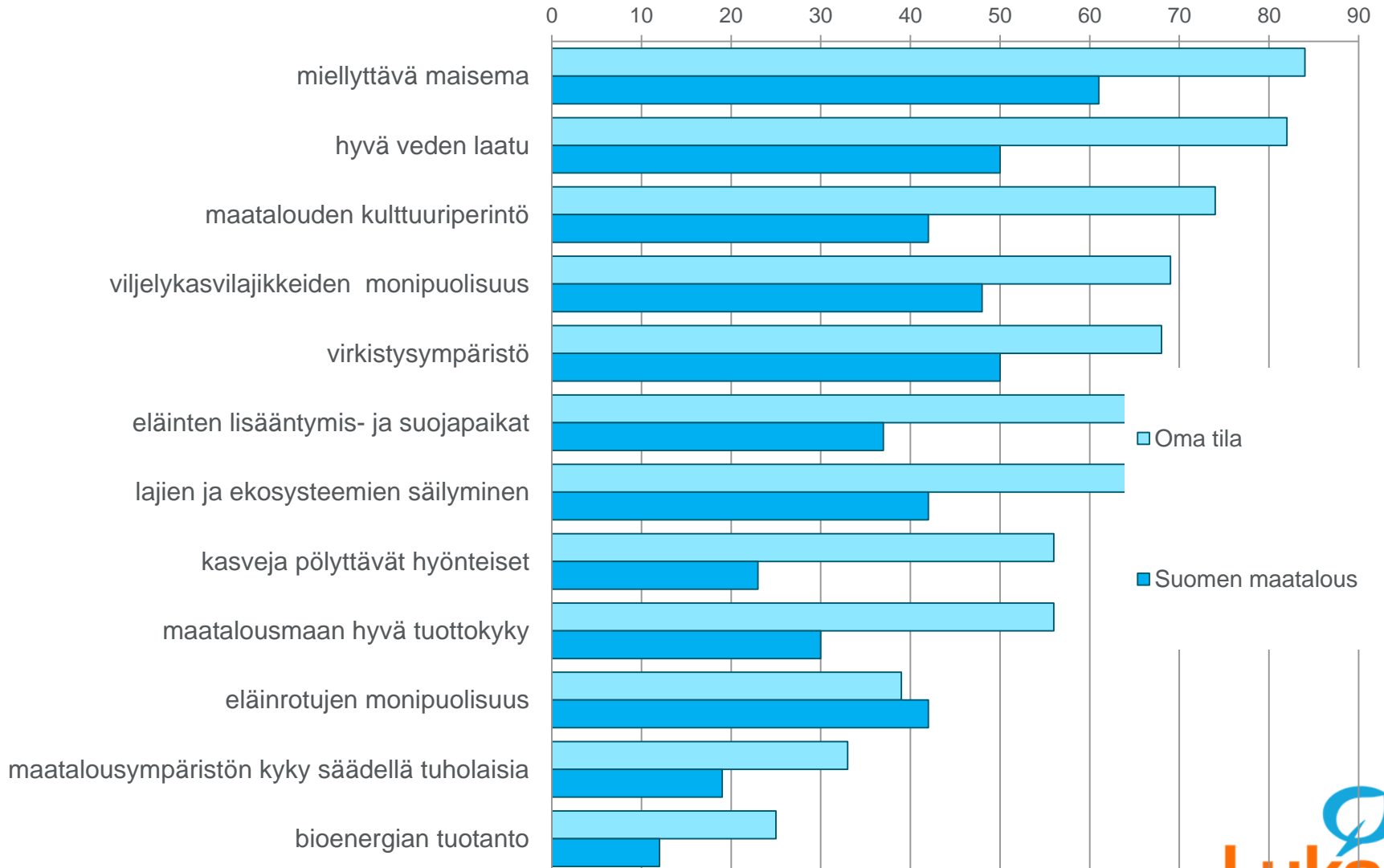

Maatalouden ekosysteemipalvelut -kysynnän ja tarjonnan yhteensovittaminen, ArvoVuori ym.

11.1.2018

Luonnonvarakeskus

Ekosysteemipalvelut: tuottajien näkemys

Maatalouden ympäristöpolitiikka ja ekosysteemipalvelut

- Keskittyy vesien suojeluun, biodiversiteettiin ja ilmaston muutoksen lieventämiseen/torjuntaan

- Nykyinen politiikka:

- Toimenpiteet

kustannukset

hyödyt ?

- Mahdollinen uusi politiikka:

- Toimenpiteet

hyödyt

Keskeiset ekosysteemipalvelut

- Maisema
- Ilmastovaikutukset
- Vesistövaikutukset
- Luonnon monimuotoisuus

Menetelmät

- Valintakoe: Halukkuus kannattaa uutta hyötylähtöistä maatalouden ympäristöohjelmaa
 - Nykyinen ohjelma, 2 vaihtoehtoista ohjelmaa
 - Neljä attribuuttia
 - Kuusi valintatilannetta per vastaaja
 - Kustannus tuloverona per veronmaksaja vuosina 2017-2026, myös nykyisestä ohjelmasta kustannuksia, noin 40€
 - Viljelijöillä ympäristökorvaus jolla lähtisi toteuttamaan ohjelmaa

Esimerkki valintatilanteesta

	Nykyinen ohjelma	Vaihtoehto X	Vaihtoehto Y
Hoidettujen perinnebiotooppien pinta-ala ja uhanalaiset lajit Tyypillinen peltomaisema <ul style="list-style-type: none"> Laiduntavia eläimiä Viljelykasveja Ilmastovaikutukset: Vähennys nykyisistä päästöistä Vesistövaikutukset: Osuus pintavesistä, jotka hyvässä tai erinomaisessa tilassa Kustannus/ veronmaksaja / vuosi, vuosina 2017-2026	<p>Nykyinen ala, turvattu 0 uhanalaista lajia</p> <p>Näkyv harvoin</p> <p>3 lajia</p> <p>0 %</p> <p>60 %</p> <p>40 €</p>	<p>Ala kasvaa 60 %, turvattu 200 uhanalaista lajia</p> <p>Näkyv usein kesällä</p> <p>5 lajia</p> <p>10 %</p> <p>80 %</p> <p>70 €</p>	<p>Ala kasvaa 30 %, turvattu 100 uhanalaista lajia</p> <p>Näkyv usein kesällä ja sulan kauden aikana</p> <p>4 lajia</p> <p>30 %</p> <p>70 %</p> <p>130 €</p>
Valintani	☐	☐	☐

Viljelijäkyselyn valintakoe

Ympäristöhyöty	Ohjelma 1	Ohjelma 2	Ohjelma 3
Laiduntavien eläinten määrä	Naudat, lampaat ja hevoset laiduntavat alle 3 kk	Naudat, lampaat ja hevoset laiduntavat alle 3 kk	Naudat, lampaat ja hevoset laiduntavat 6 kk (eläinten hyvinvointituki pois)
Monivuotisten kasvien osuus peltopinta-alasta	Vähintään 20 % peltoalasta	Vähintään 60 % peltoalasta	Vähintään 20 % peltoalasta
Ravinnehuuhtouman pienentäminen viljelijän valitsemilla keinoilla ja huuhtouman seuranta laskuojaan asennettavalla mittarilla	Tilasi nykyinen huuhtouma	Tilasi nykyinen huuhtouma	70 % nykyisestä huuhtoumasta
Perinnebiotooppien pinta-ala tilalla	Tilasi nykyinen perinnebiotooppien määrä	5 ha lisää verrattuna nykyiseen	10 ha lisää verrattuna nykyiseen
Koko tilan ympäristökorvauksen määrä, €/ha/vuosi vuosina 2021-2027	Nykyinen ympäristökorvauksen määrä €/ha/vuosi	800 €/ha/vuosi	100 €/ha/vuosi

Edellä esitetyistä ohjelmista valitsisin ohjelman numero

Tulokset kansalaiskyselystä

- Uusia ohjelmia kannatettiin, nykytila valittiin vain 7% valintatilanteista.

Ympäristölähtöiset, 34%

- Kannattavat uuden tyyppistä ohjelmaa
- Kustannusten vaikutus vähäinen
- Erityisesti monimuotoisuus ja päästövähennykset ovat tärkeitä

Puntaroijat, 31%

- Kustannuksia punnitaan
- Erityisesti veden laadulla ja maisemalla (eläimet) merkitystä

Kustannushervät, 17%

- Lähinnä kustannukset vaikuttavat
- Veden laadulla ja maisemalla (kasvit) merkitystä

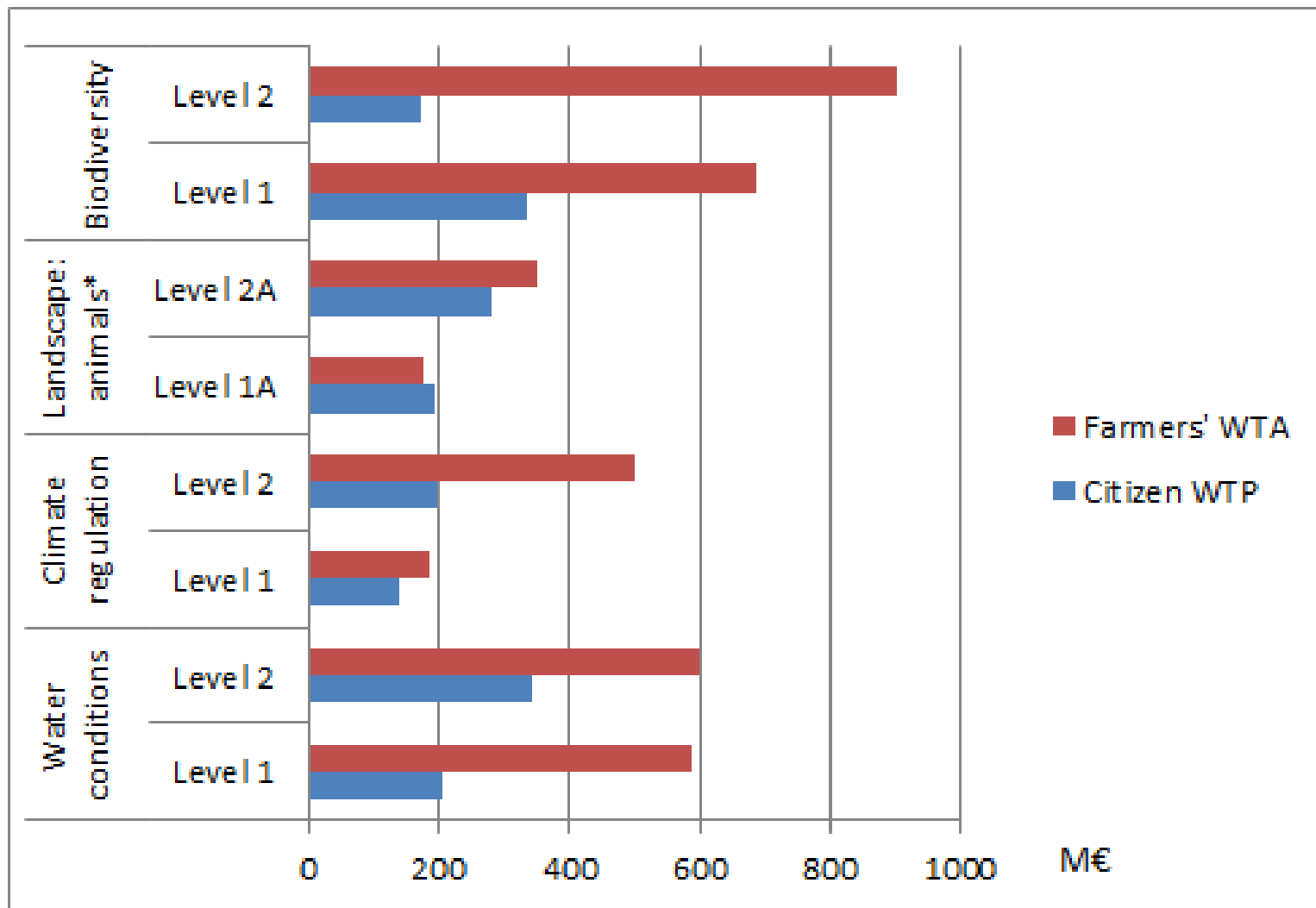
Nykytilan kannattajat, 9%

- Eivät kannata uusia ohjelmia

Satunnaiset, 8%

- Valinnoista ei löydy juurikaan johdonmukaisuutta

Aggregoidut hyödyt ja kustannukset

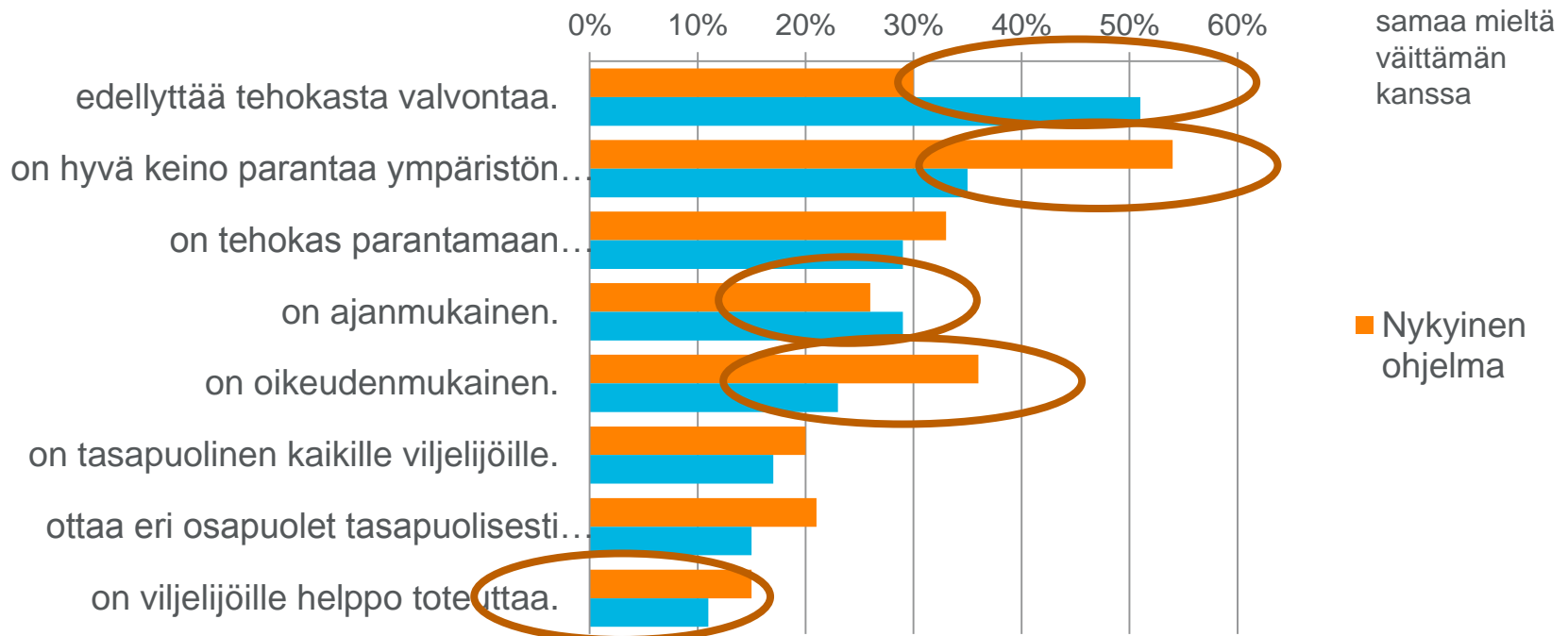
Ekosysteempipalveluiden kysyntä ja tarjonta

Maksuhalukkuus

Kansalaiset	Viljelijät
1) Vesistövaikutukset	4) Perinnebiotooppien lisääminen
2) Perinnebiotoopit ja uhanalaiset lajit	3) Vesistövaikutukset (ravinnehuuhtouman pienentäminen)
3) Maisema (eläimet)	2) Ilmastovaikutukset (kasvipeitteisyyden lisääminen)
4) Ilmastovaikutukset	1) Maisema (laiduntavat eläimet /kasvilajien määrä)
5) Maisema (kasvilajien määrä)	

Kompensatio-vaatimus

Viljelijöiden suhtautuminen nykyiseen ja hyötylähtöiseen ympäristöohjelmaan

Yhteenveto kansalaiskyselyn tuloksista

- kansalaisilta kannatusta hyötylähtöiselle maatalouden ympäristöpolitiikalle
- 65% vastaajista selkeästi positiivinen maksuhalukkuus
- kaikkia kansalaisia yhtä paljon hyödyttävää politiikkauudistusta vaikea löytää

Yhteenveto viljelijä kyselystä

- Ekosysteemipalveluiden tarjonnan lisääminen edellyttää kompensatioiden parantamista
- Hyötylähtöiseen politiikkaan siirtymisessä on haasteena mm. viljelijöiden halu välttää muutoksia ja suosia nykytilaa - muutoksista mahdollisimman helppoja ja tiedottamiseen panostettava
- Eritavoin asennoituneet viljelijät suhtautuivat ohjelmaan eri tavoin ja vastaukset erosivat tuotantosuunnan mukaan => toimenpiteiden kohdentuminen erityyppisiin viljelijöihin

Politiikkatyöpajan antia

- Ilman politiikan muutosta maatalouden ekosysteemipalveluiden kysyntä kasvaa selvästi tarjontaa enemmän
- Kysyntään voi vaikuttaa selkokiehisellä viestinnällä
 - kuluttajien valinnat
 - kuluttajien asenteet
- Tuottajilla valmius vahvistaa ekosysteemipalveluiden tarjontaa
- Hyötylähtöiset politiikkakeinot sopivat joidenkin ekosysteemipalveluiden tarjonnan edistämiseen
 - Tarvitaan kokeiluja
 - joidenkin kohdalla toimenpidelähtöisyys toimii todennäköisesti paremmin

Tulossa

- Lopulliset tulokset
- Ekosysteemipalvelut ruoan ostopäätöksissä
- Poliittikasuositukset

Kiitos!

